

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Noul tarif vamal al Germaniei.

Lumea e alarmată de noul tarif vamal al Germaniei, dat publicității în zilele din urmă.

Publicarea i-s'a făcut înainte de vreme, pentru-că în compunerea sa de astăzi e numai proiect, elaborat din partea ministrului de comerț din Prusia, în scopul ca să fie prezentat spre discutare consiliului federal, care pōte să-i aducă multe și esențiale modificări înainte de a-l înainta senatului imperial, chemat să discute asupra lui ca ultim for și să-i formuleze textul adevărat, care va primi putere de lege.

De ce s'a publicat acest proiect înainte de vreme? Pentru-ca să se liniștească spiritele deja alarmate prin destăinuirii făcute într-o gazetă engleză, ear' în urmă și într'una din Germania, asupra taxelor enorme de vamă, cuprinse în noul tarif vamal al Germaniei.

Și din textul acum publicat al proiectului se vede, că alarmarea de mai nainte era motivată; pentru că într'adevăr, taxele noue vamale, ales cele puse pe articole agricole, sunt atât de ridicate, încât Germania persistând pe lângă decretarea lor, va face singură imposibilă legarea de convenții vamale cu statele cu cari stă astăzi în legături contra tuale în privința acestă, — în prima linie însă cu monarhia noastră, compusă din state agricole în cea mai mare parte.

Din feliul cum s'a alcătuit acest proiect se vede clar, că s'a ținut mare cont de făgădueliile făcute la timpul seu agrarilor din Germania de către ministrul Bulow, pentru că taxele sunt ridicate așa cum doriți agrarii.

Rămâne înse să se pronunțe și celelalte partide politice din Germania, dacă într'adevăr interesele Germaniei reclamă o astfel de urcare de vamă, chemată să deschidă rășboiul vamal în toate părțile și cu toate statele cu cari

Germania trăia până acuma în bună înțelegere vamală.

Pentru-că chiar și din Germania s'au ridicat multe voci în contra acestui proiect esagerat, despre care Berliner Tageblatt de es scria într'un număr mai recent următoarele:

„Un lucru este clar. Dacă acest proiect ar deveni vre-o dată lege, dacă el ar deveni lege numai într'o formă apropiată de acest proiect, cine și-ar lua sarcina să încheie convențiuni comerciale pe această basă? Cine ar pute să evite rășboiele vamale pe cari le vom ave din cauza acestui proiect, devenit lege, tocmai cu țările cu cari avem mai întinse relațiuni?”

Se crede deci, că agrarii germani vor fi majorizați la timpul seu și că înainte de a deveni lege proiectul din întrebare, care din partea presei din Austro-Ungaria este considerat drept pericol, cărui asemenea nici nu se pōte altul închipui, pentru-că întregul edificiu economic din monarhia noastră vine prin el sdruncinat din temelii: se vor face astfel de modificări în cuprinsul seu, atât din partea consiliului federal, cât și din partea senatului imperial, ca îngrijirile serioase de astăzi să dispară, ear' relațiunile comerciale ale Germaniei, cu statele cu cari trăiesc astăzi în bune raporturi, să rămână și pe viitoriu aceleași.

De dorit este, că așa să se întâmple, și sunt prospecte că așa se va întâmpla, fiind-că aproape întreaga presă din Germania a început o campanie energetică în direcția acestă; și într'u cât s'a putut pipăi până acum pulsul consiliului federal, părerea este, că chiar din discuțiile ce se vor purta aci, proiectul va eși schimbat cu desăvârșire, pentru-că majoritatea consiliului e în contra actualăi alcătuirii al proiectului.

Și dacă nu se va întâmpla așa, statele interesate vor trebui să se pună din vreme pe lucru, pentru a afla mod de apărare în contra politicii economice germane, păgubitoare pentru toate.

O scrisoare.

Cunoscuta publicistă franceză, dna Adam, care face mai multă politică decât literatură, duce de un timp încoace o luptă energică de condei, în colónele ziarului ei propriu, intitulat „Parole française à l'Étranger”, nu numai în contra Germaniei, — ceea-ce ar fi de explicat, — ci în contra întregului element german, prin urmare și în contra Austriei, pe care ar voi să o vadă desmembrată (și prevede chiar că va fi desființată, amăsura politicii urmărite de Franța și de aliata ei Rusia); ba chiar și în contra României, sub titlul, că decând țera acestă se află sub domnia unui rege de viță germană, s'a germanizat cu desăvârșire și a intrat cu totul în apele politicii germane.

Nu e primul cas, că pe calea publicității se prorocesc apropiata desmembrare a monarhiei austro-ungare, când din parte franceză, când din parte rusă. Și nu e primul cas, că noi, interesați foarte de aproape în acest proces de descompunere de stat, siliți ne vedem să declarăm, că existența monarhiei austro-ungare, în formațiunea ei de astăzi, e pentru noi chestie de viață, precum chestie de viață e ea și pentru celelalte popore conlocuitoare, și că prin urmare politica noastră, corectă și folositore, nu pōte fi alta, decât apărarea integrității monarhiei, în formațiunea ei actuală, ca singură prielnică intereselor noastre naționale.

Ne pare bine a pute constata de nou, că de părerea acestă e și ilustrul patriot și naționalist din România, domnul V. A. Urechia, și ne-am bucura, dacă ar lua act despre acest fapt și aceia dintre publicistii magiari, cari pun tocmai în sarcina dlui Urechia tendența de desmembrare în ce privește monarhia austro-ungară, sau cel puțin statul ungar.

Domnul Urechia a aflat anume de necesar să adreseze domnei Adam o scrisoare, în care o lămurește pe deplin asupra corectității politicii predominante

în România, care nu e nici germană, nici slavă, ci e curat națională română, precum și Regele Carol, de când și-a pus piciorul pe pământul României, nu mai e German ci e Român, — ear' cu privire la desmembrarea Austro-Ungariei îi dă explicații, vrednice de a fi cunoscute în largi cercuri.

Estragem deci din scrisoarea d-lui V. A. Urechia următoarele pasaje interesante:

— „Patriotismul a făcut din d-ta, d-nă, o inamică a Germaniei. Lucrul se pōte înțelege, deși este regretabil în ore-cari circumstanțe. Dar' ceea-ce regret mai mult, este de a te vedea dorind disolvarea imperiului Austriei. Disparițiunea acestui stat din Europa îți pare de natură a servi intereselor Franciei.

Iacă un punct în care sunt în complet desaccord cu d-ta, dōmnă, convins fiind din contră, că disparițiunea Austriei ar fi tocmai ceea ce nu vrei d-ta: triumful și sporirea imperiului german.

Franția a comis o gravă erore la tratatul de Westfalia din 1648, când a luat Alsacia și Lorena și a creat Prusia, creșdend că cu acestă echilibrază prea marea putere a Austriei. Azi Franția va face o nouă erore, când, cu gând de a imputina Germania, va împinge pe Slavi și pe Unguri să lucreze la disolvarea Austriei.

Ca și d-ta, d-nă, noi Românii avem mari simpatii pentru Cehi și le dorim realizarea idealului lor național; ca și d-ta, noi am dori o Ungarie care să-și aște puterea și idealul în justiția și în egalitatea naționalităților cari o compun; dar' noi dorim un regat bohem și un regat unguresc, federate cu Austria, ear' nu cu imperiul german și nu lucrând la desființarea imperiului Austriei. Dacă Austria n'ar exista, ar trebui s'o creăm, ca pe Dumnezeu cel bun al lui Voltaire... Acum nu la Viena, ci la Berlin sunt ițele politicii de la Budapesta.

Escellentul meu amic, d-l Charles Loiseau, și el ca d-ta, d-nă, cere dă-

FOIȘORA

Insușiri bune și rele la poporul nostru.

de Ioachim Muntean.
(Urmare).

Polonia, mândrul regat de odinioară al Polonilor, din pricina acestă a cădut și s'a nimicit și drept „pupază pe colac” a rămas ca batjocură pentru ei proverbul: „Unde-s doi Poloni, sunt trei păreri”.

Românul mai e bănuitor, neîncreșător și prepuelnic. O mai nimere el, ce-i drept, și bine câte odată cu indolenția lui, cum nimere și găina orbă câte un grăunț; dar' mai de multe ori îi e spre pagubă și stricăciune. Tu-l înveți pe om, 'i propui un lucru, 'l povățuiesci după cea mai bună a ta știință și cunoscință. El te ascultă, se uită la tine pe sub sprâncenă, dă din cap zicend: o fi, domnule, o fi; dar' nu face ce-i zici. Ear' după-ce altul l'a luat pe dinainte cu acest-fel de lucru și vede, că-i merge bine, își zice în sine plin de ciudă și de necaz: „N'am putut face dintru-ntăiu așa”? De aceea cere Sasul să-i dea D-zeu „mintea Românului din urmă”.

Indolenția acestă a Românului își află explicarea în suferințele lui de veacuri, când care cum se scula, tot în el lovea, ear' de binele lui nime nu se îngrijea, când străinii l'au stors sau, — după cum zice el, — „l'au ros și l'au mâncat”.

El însă o aplică de regulă și la noi, cărturarii neamului nostru, cari suntem „os din osul lui și carne din carnea lui” și o face acestă mai ales când vede că ne deosebim de el cu portul, obiceiul, ori gândirea, dacă nu împărtășim vederile lui, nu gândim la fel cu el.

Din pricina acestă numărăm puțini cărturari, cari isbutesc să câștige dragostea și încrederea poporului. Acestor puțini le și urmăză apoi cu drag.

Vina, că în adevăr există întră cele două mari păături sociale, între cărturari și popor, un fel de rēcělă și neîncredere, nu o pōrtă însă numai poporul, ci ea revine în parte și asupra cărturarilor; căci nu arare-ori ni-se dă să vedem, cum unii din acestia, îndată-ce au ajuns la o slujbilită, încep să pōrte nasul pe sus, se uită la popor preste umăr, se închid de cătră el, ori se arată nepăsători de sōrtea lui, ba unii chiar îl exploatează cât pot; alții, grijind numai de propria lor piele și vrând să se recomande înaintea

mai marilor, se arată — cum s'ar zice — „mai catolici de cât Papa”, mai stricți de cum le impune legea, și lovesc în popor fără nici o cruțare.

Cum va iubi poporul pe astfel de tirani? și cum, Dōmnule, se va încrede el în ei?... „Cănele nu fuge de bucătură, ci de sburătură”.

Să trecem scum la alte scăderi, cari, durere, au devenit prea generale și rod deopotrivă atât la rădēcina vieții noastre sufletești, cât și la baierile pungi amenințându-ne pe toți, fără ăsebiere, inteligență și popor, cu ruin total, economic și moral, dacă nu le vom pune din vreme friu și hotar.

Acestea sunt beția și lăcșul.

Despre beție și urmările ei distrugătoare s'a mai vorbit în unele din adunările noastre cercuale de mai înainte cu destulă competență și în mod prea convingătoriu din partea unor domni disertanți, și m'ași bucura, când saterile înțelepte și folositoare, cuprinse în acele discursuri, ar fi aflat viu rēsunset în mintea și în inimile ascultătorilor.

Reasumând deci în trecăt și pe scurt, că beția își are de nedespărțit tovarăș calicia, v'e voi vorbi acum ceva despre lăcș sau mândrie, care pe lângă beție e al doilea izvor de sērăcie.

Luxul privat din punctul de vedere al progresului general, ca un efect năsuinței de a cultiva și împăca simțul estetic, gustul frumosului și al plăcerii, — nu ar fi de osindit.

În țările mai bogate și la poporele culte ale apusului, cu industrie bine dezvoltată, el dă lucru și pâne la milioanele de muncitori.

Pentru noi însă popor sērac, cari nu dispunem de capitaluri, ci trăim „de azi pe mâne, dela mână pân' la gură” — lăcșul e o pacoste, o adevărată calamitate.

Cu durere de inimă privim, cum bărbății și flăcăii nostri, cari până bine de curând se mulțameau cu haine mai grōse, dar' trainice, țesute și cusute de nevestele, mămănilor ori surorile lor, ear' de încălțăminte cu opinci, — își strâng azi picioarele în ghețe de lac și pe sub cămeși de jolj, ca frunza de subțiri, pōrtă flanel — și vēdend acestă moleșire a morăvurilor avem cuvēnt să ne punem cu îngrijorarea întrebarea: ore continuând pe acestă cale nu vom ajunge într'uu viitor pōte nu tare îndepărtat, să ne lipsescă în timp de pace muncitorii răbdurii, ear' în timp de primejdie apărătorii viteji și neînfricați?

(Va urma).

rîmarea statului austriac, el în interesul Slavilor din peninsula balcanică. Dar' dacă, ca și el, nu admit o Austrie mergînd *nach Osten*, dacă, ca și el, ași dori să ved bulgarii, sîrbii, albanezii, grecii, românii trăind în pace, federați ear' nu neamici sau infeodați la politica panslavistă, care le va deveni fatală în viitor... eu cred că ved limpede în acest viitor, *cînd doresc continuarea statului austriac, barieră naturală la întinderea lumilor germane și slave.*

Da; nu ne trebuie o Austrie *slavizatoare*, cum se arată că e în Bucovina, unde favorisează pe rutenii venetici în contra românilor autohtoni, dar' este a o împedeca de a deveni *slavizată*, cînd d-ta, d-nă, o împingi în brațele Rusiei? Nu astfel se pôte asigura viitoriul Franciei și al nostru, al poporului latine.

Cei-ce și află plăcerea în a acusa neconținut pe dl *Urechia* că propagă irendentismul și idei primejdioase pentru întregitatea statutului nostru, pot și din cuvintele reproduse să vadă că de nebasată este temerea lor.

Dar' ai cui să vorbești??

Chestiuni școlare.

„Care este metoda cel mai bun pentru a desvolta în școlari simțul religios moral?”

de
D. A. Mosora, inv. în Seliște.

(Urmare.)

Scînteia învățăturilor creștine, ce se aprinsese în inimile străbunilor noștri, deja în țara mamă, dar' carea trebuia să ardă sub spuză din pricina îngâmfarei și reacredinții celor de sus, aici în noua patrie arde mai cu foc, mai liber, răspîndind binefăcătorea căldură pentru dreptate și adevăr.

Cultivînd și mai departe în inima sa credința cea adevărată și unica mîntuitoare, poporul român, iată-l după două mii de ani tot pe plaiurile unde a fost așezat, vorbind aproape aceeași limbă și avînd aproape aceleași obiceiuri.

Și cîte nu au trecut în acest lung șir de veacuri peste el.

Vîlul negru cu care sunt învăluite paginile istoriei poporului nostru, este însă foarte adeseori întretesut cu fire aurii prin cari sunt descrise isbînzile acestui popor avute în luptele pentru apărarea legii și limbei sale.

Și cari fi sunt ore armele biruitoare? Acestea sunt fără dîr' și pôte numai și numai...

Tăria și sfințenia cu care a ținut el la legea dumnezeiască cea adevărată în care s'a născut.

Și care este ore isvorul din care a isvorit această tărie și sfințenie?

Au nu simțul religios nutrit în inima sa?

Da; simțul religios i-a dat lui puterea de rezistență și pe lângă legea străbună i-a apărut și susținut și limba străbună.

Iată în scurt de ce mare însemnată a fost simțul religios-moral pentru poporul nostru în trecut!

Multe sunt și în timpul de față ispitele și cursele ce i-se întind poporului nostru din toate părțile, și precum în trecut așa și în prezent simțul religios îi este scutul său.

— Din mult agitatul trecut al poporului român, a zis ilustrul bărbat A. Mocsonyi, se ridică îndeosebi două fapte însemnate: Biserica a fost în tot decursul unui șir lung de veacuri grozave, și în timpurile cele mai des-nădăjduite, pururea unicul și ultimul adăpost al poporului român. Iar' în alt loc tot în memorabil discurs rostit la banchetul din Rîșinari cu prilejul serbărilor făcute la împlinirea de 25 de ani dela mîrtea fericitului Metropolit Andreiu baron de Șaguna, ilustrul bărbat zicea următoarele: „biserica națională a fost, este și va rămîne în veci condițiunea de viață a poporului român”.

Dacă biserica noastră e națională și dacă viața poporului nostru atîrnă dela existența ei, atunci desvoltarea simțului religios moral în măsura cât mai mare la poporul nostru ni-se impune imperios și însemnată pentru poporul român este foarte mare.

Cum vom și puté susține biserică și încă națională, fără de simț religios-moral?

Aici ni-se impune acum întrebarea că ore în ce stare se află simțul religios-moral desvoltat în poporul nostru?

Acela care a avut ocaziune să trăiască în mijlocul poporului nostru și care a făcut serioase studii pe tema din întrebare, durere, va trebui să constate că simțul religios moral se află în *decadență* în toate păturile societății noastre.

Constatat odată acest primejdios morbid social, trebuie să cercetăm cu cea mai mare scrupulositate și cauzele din cari a provenit el, ca astfel aflîndu-le pe acestea încă de timpuriu să muncim întru stîrpirea lui.

Este adevărat că poporul nostru nu este unicul în care s'a incubat acest morbid, pentru-că e deja fapt istoric că toate popoarele, în era cea mai însemnată a lor de desvoltare a științelor intelectuale au căzut în acest morbid.

Nu 'mi e scopul a arăta cu acest prilej, cari au fost cauzele în urma cărora aceste popoare au suferit și sufer încă de acest morbid; mă voi sili însă a le arăta numai pe cele ce privesc pe poporul nostru.

Trăim într'un secol în care principiile materialistice au jucat și jîcă un rol foarte însemnat, predominarea lor însă strîmtoază din ce în ce tot mai mult simțul religios-moral, știute fiind contrazicerile reciproce.

Trăim apoi într'o țeară în care biserica noastră a fost vecinic în luptă cu așa numita omnipotență a statului, a cărui deșisă pare a fi dorința de a desbrăca șola de caracterul ei confesional.

În urma acestei lupte se înțelege de sine, că religiozitatea a trebuit să scadă pe zi ce merge. Căci cum vom și mai puté vorbi de religiozitate cînd d. e. în școlele statului studiul religiunii e numai de a doua mână?

Cum se mai fie creștinii religioși, cînd statul, guvernul și toți funcționarii subordinați desconsideră biserica și luptă în contra ei?

Iată două cauze puternice ale decadenței simțului religios moral la poporul nostru, anume: principiile materialismului și omnipotența statului!

Unele dintrî cauzele principale însă durere că le aflăm în sinul nostru.

Amintesc la acest loc una ce mai fie aproape ne interesează pe noi, anume: în școlele noastre nu s'a făcut în deajuns pentru desvoltarea simțului religios moral.

Cel mai însemnat obiect de învățămînt cu ajutorul căruia se desvîltă acest simț este religiunea.

Și acum punînd mîna la inimă să mărturisim sincer tineri și bătrîni, că ore nu studiul religiunii a fost și este studiul pe care cei mai mulți dintrî noi — onore excepțiunei — am pus mai puțină grijă?

Asupra nici unui studiu nu se aud zilnic atâtea cîrteli ca asupra religiunii. „Numai religiunea de n'ar fi”, „Plictisitoare oră”. „Nici eu nu știu parabilele lui Iisus, de cum se le explic”.

Aceste și altele sunt exclamațiuni zilnice, și apoi acontu acestora pui mîna pe istoria biblică sau pe catechism și după ce cu vaietările de mai sus ai păpat o 1/2 ora din ora destinată pentru religie, întrî în clasă, explici, vorbă se fie, mai bine zis simplu istorisesci sau cetesci din manual lecțiuni, dai ordinul știut de învățare, și ești „scăpat”. Elevii, se înțelege, pe ora viitoare și-o spun din doscă în doscă, la examen asemenea știu ca pe apă tot ce întrebă și ești satisfăcut.

Nu voesc să arăt proveniența acestui însemnat rău; fie-care din noi l' cunoscem și chiar fiindcă cunoscem cauza răului trebuie să lucrăm din toate puterile, ca acest rău să nu l' mai plantăm și în generațiunile viitoare.

Una se ni-o însemnăm cu toți. Învățătorul trebuie să fie un individ moral-religios, să cunoscă adevăratele învățături religioase și morale, să fie convins de adevărul și pîtruns de bunătatea lor și să-și întocmească viața după ele, căci numai atunci va puté sădă și în școlari simțul religios-moral.

Dacă învățămîntul trebuie să fie *educativ*, adică nu înmulțirea cunoștințelor, ci desvoltarea caracterului religios-moral se-i fie scopul de frunte: atunci cel-ce nu posedă însușirile de sus nu pôte fi bun educator și nu e folositoriu, ci din contră, periculos pentru postul în care societatea l'a pus.

(Va urma.)

† D. Szilágyi.

Magarii au doliu mare; cel mai genial politician al lor, fostul ministru de justiție și fost president al dietei, Desider Szilágyi, a răposat Mercuri noaptea în Budapesta. Sosit Mercuri s'era dela Carlsbad, unde fusese la cură, avea de cuget să plece a doua zi la Tatra; mîrtea l'a ajuns repentin. Mercuri dimineața, cînd servitoriul a voit să între la el, ușa era încuiată și nici la sgomotose bateri nu venia nimenea s'o deschidă. Nedumerit de această servitoriul a chîmăat pe un prieten vecin al lui Szilágyi și forțînd ușa au intrat; Szilágyi era mort, căduț cu fața în jos întrî pat și serinul de spălat. Il lovise apoplexie de creeri în momentul cînd probabil va fi mers să-și răcorască capul.

Szilágyi s'a născut în Oradea-mare la 1840. Studiile academice și-le-a făcut în Budapesta și Viena. A practicat advocatura în Budapesta până la 1867, cînd ministrul de justiție Horváth Boldizsár l'a chîmăat secretar în ministeriul seu. În calitatea acesta a fost emis în Anglia să facă studii asupra instituțiilor de drept, deosebi asupra celor de drept penal. În 1871 a fost numit membru al comisiunei codificătoare, ear' după disolvarea acesteia în 1874, a fost numit profesor de științele politice și de drept penal la universitatea din Budapesta. În 1889, după căderea lui Tisza, a fost numit ministru de justiție în cabinetul Szapáry, rămînînd la acest resort și sub Weckerle, până la 1895, cînd în locul lui Weckerle ajungînd la putere Bánffy, a fost ales president al dietei. Pe timpul obstrucției însă, cînd Bánffy i cerea să fie mai aspru cu opoziția, a dimisionat (7 Dec. 1898).

Deputat dietal a fost din 1871 începînd, cînd fusese ales la Alba-Iulia. Oratorie puternică, minte fenomenal de ageră și cunoștințe vaste împodobiau pe Szilágyi și cu aceste calități și-a eluat în viața publică-politică poziție respectată chiar și de contrari. El e părintele intelectual al reformelor politice bisericești și tot de numele lui e legat și procesul pentru *Memorand*. Ce rol a jucat Szilágyi în acest proces e cunoscut tuturor.

Înmormîntarea i-se face azi la 3 ore.

Fondul de pensiuine.

Instrucțiune

pentru fondul de pensiuini al archidiecesei gr.-ort. române din Transilvania.

(Urmare și fine.)

§. 39.

Pensiunea funcționarilor din gremiul consistorial și a profesorilor, precum și a văduvelor și orfanilor acestora se solvesce în rate lunare decursive, pe lângă cuitanță timbrată în ordine, subscrisă de cel îndreptățit la pensiuine, ear' tuturor celorlalți pensionați în rate trei lunare decursive, pe lângă cuitanță în ordine, vidimată de oficiul parochial concernent.

Vidimarea oficiului parochial se consideră drept autenticarea subscrierei.

Oficiul parochial concernent este datoriu a aduce la cunoștința consistoriului prin oficiul protopresbiterial cazul de mîrte a vre-unui pensionat, sau momentele cari invîlvă detragerea pensiuinei (§. 27 din statut).

§. 40.

Dispozițiuni pentru administrare.

1. Consistoriul archidieceșan în ședință plenară decide:

- dacă funcționarii amintiți în §. 1 din statut au să fie pensionați ori nu;
- notifică senatului episcopesc devenirea în vacanță a vre-unui protopresbiterat și dotațiunea aceuia;
- chirotesirea și introducerea protopresbiterilor, și dă toate datele necesare la statorirea anilor de serviciu;
- înstituirea funcționarilor cari cad în competența plenului consistorial și sunt obligați a fi membri la fondul de pensiuini, și comunică toate datele necesare la statorirea anilor de serviciu;

2. *Senatul strîns bisericesc:*

- ține în evidență parochiile vacante și notifică senatului episcopesc datele cerute în §. 19;

- notifică senatului episcopesc datele cerute în §. 22; la întregirea vre-unei parochii, precum și
- chirotonirea diaconilor și presbiterilor de ori-ce categorie, și dă toate datele necesare la statorirea anilor de serviciu;
- transpune aceuia decisiunile și sentințele cari au vre-o consecință pentru dreptul de pensiuine al celui pedepsit.

3. *Senatul școlar:*

- notifică senatului episcopesc datele necesare la înstituirea vre-unui profesor, care este obligat a se face membru la fondul de pensiuini, și îi dă toate datele necesare la statorirea anilor de serviciu.

4. *Senatul episcopesc:*

- fixează tacsele ce are a le solvi fiecare membru de pensiuini și comunele bisericești;
- îngrijesc pentru solvirea tacselor;
- îngrijesc pentru încassarea competențelor fondului de pensiuini din protopresbiteratele și parochiile vacante;
- îngrijesc, ca cuota dela fondul Rudolfin și dela tipografia archidieceșană cel mult până la 1-a Iuliu a fie-cărui an să încurgă la fondul de pensiuini;
- statoresce cuota pensiuinei și o asemnăză la cassă;
- resolvă în merit cererile de escontențare, respective pentru ajutoriu, în casurile prevădute în §§. 20 și 21 ai statutului.

5. *Cassa archidieceșană:*

administrează fondul de pensiuini după normele în vîgore pentru administrarea celorlalte fonduri archidieceșane, în special:

- pîrtă despre acest fond un cont al cassei;
- o carte principală cu conturi deschise pentru fie-care contribuent;
- percepe și solvesce pe basa asemnării dela senatul episcopesc;
- la mandat constată în libel solvirile efectuate ale contribuenților.

Revistă esternă

Întîlnire de împărați. „Kleines Journal” din Berlin e informat că țarul *Nicolae II.* și împăratul *Wilhelm II.* în luna acesta se vor întîlni pe mare în apropiere de *Weichselmunde*, unde vor debarca și vor călători apoi împreună la Darmstadt.

*

Krüger nu se re'ntorce în patrie.

O telegramă din Bruxella dîto. 31. Iulie publică declarațiunea lui Dr. Leyds de cuprinsul că *Krüger* nu se re'ntorce în Transvaal fiindcă Englezii au ocupat toate porturile și astfel l'ar prinde și l'ar deporta la St. Elena. Intențiunea lui *Krüger* e să călătorească la America.

*

Provocare la revoluție. Mihailovski,

presidentul-comitetului macedo-bulgar, a publicat în „Reformy” un articol de adevărată provocare la revoluție. Întrî altele se cuprind în articol și următoarele:

În Macedonia voința padișahului e legea. Sic volo sic iubeo. ... Islamul și dreptatea sunt incompatibile. Padișahul și sfetnicii săi totdeauna tind să suprimă spiritul omenesc și simțul de naționalitate, fiindcă interesele guvernării turcesci stau în contrast cu interesele supușilor creștini. Turcia e patria servilismului, de aceea e mîrșavă și demnă de dispreț. Care este deci datorința voastră? Fiindcă voiți să trăiți liberi și fiindcă acesta nu se pôte, ce aveți să faceți? *Revoluție! Revoluție e progresul! Omenimea totdeauna prin revoluțiuni a progresat! A progrese însemnă a scutura de pe noi totul ce ne este spre povară. La urma urmelor legalitatea e noțiune relativă și dacă se face abuz de ea, ce mai rămîne altceva decît forța?*

America, Anglia, Olanda, Francia, se ne fie nouă exemplu. Ear' numele forței în cazul acesta e: *revoluție*. Fără lupte nu există dreptate socială. Împăratul otoman zice: — Eu sunt adevărul! dar' revoluția i răspunde: — Tu ești minciuna, pei!

Nu e de ajuns să ne scăpăm de pașalii masacratori, pe capul lor trebuie să-l atacăm. *Abdul Hamid*, ori un alt tiran? Tot atîta e! Ostași, înainte! Lozinca se ne fie: *Pro Macedonia!*

Dela sate.

Un filantrop vrednic de laudă.

Bran, 14 Iuliu v.

Sunt atât de rari actele de filantropie, astăzi, când egoismul și iubirea de sine a cuprins aproape întrăgă suflarea omenescă, în cât merită nu numai laudă, dar și adâncă admirație acela, care se desbracă cu o parte din avutul său, pentru a ajuta pe semenii săi ori a dăruia binelui obștească un ospiciu, o biserică etc. Cu atât mai multă admirație merită acela care se gândesc în timpul în care sentimentul religios a scăzut simțitor, să clădească ori să repare locașurile sfinte, ridicându-le în mărirea Domnului de drept credincioșii săi fi; — locașuri în care se înalță rugăciuni atot-puternicului de aceea-ce mai păstrează încă sădită în inima lor credința în Dumnezeu.

Nu mă pot opri de a nu aduce la cunoștința tuturor, ca se fie impuls și pentru alții, fața Dului George Z. Moșoiu proprietar mare și ardeș, din comuna Orlesci, județul Vâlcea, România, care a reparat și în-avutit cu odore sfinte biserica din comuna Peșcerea, cu hramul Sfântului Ioan Botezătorul.

Așa pentru a nu aminti decât în trecut binefacerile sale, voi arăta, că în cursul anului acesta a dispus să se facă din nou pictura sfintei biserici din comuna sa natală în stil bizantin, lucrare care costă câteva mii de corone, pe lângă că a dăruit aceleiași biserici, pe lângă alte daruri, și un politicandru în valoare de 800 corone dat încă din anul 1895, iar în anul 1900 a așezat la mormântul piosilor săi părinți un monument de totă frumusețe.

În anul 1897 tot d-sa a mai dăruit un policandru în preț de 650 cor. bisericii din comuna Șimon.

În ziua de 11 Iunie a. a. venind d-sa pentru a vedea cum se execută pictura bisericeii, comitetul parochial și locuitorii comunei Peșcerea i-au făcut o primire frumoasă în semn de dragoste și admirație pentru omul filantrop și religios, care nu numai că a jertfit din avutul său pentru lauda Domnului și binele obștească, dar și-a expus chiar sănătatea venind pe o ploie torentială, ca să supravegheze mâna pictorului.

În casele părintesci ale iubitelui filantrop a avut loc un prânz oferit Dsale de către comitetul parochial, la care au luat parte următoarele persoane: Iosif Cojanu paroch, Ioan Enescu inv., Moise Cojanu primar, Bucur Mărtou, Aron Z. Moșoiu și Bucur N. Cojanu etc. Număruse toate au fost ridicate în timpul mesei pentru sănătatea gânelui stimat.

Deși știm că faptele generoase nu au trebuință de laudă sau de publicitate, totuși sacrificiile și bună voința Dului Moșoiu sunt atât de rare astăzi, încât îi cerem ertare, Dsale care are ca principiu preceptul bisericeii, ce face drăpă să nu șie stânge, dacă am găsit de cuviință că trebuie adusă la cunoștința tuturor această faptă nobilă.

N. Runcean
înv. dir.

Profesorul Koch despre tuberculosă.

Iată în rezumat cuprinsul importantului discurs, rostit din partea profesorului Dr. Koch în ședința din 23 Iulie n. a congresului medical din Londra; discurs despre care am vorbit în numărul trecut:

— „După descoperirea bacilului tuberculosului nu se mai pune la îndoială posibilitatea învingerii complete a bolii, ca bolă populară.

Mijlocul pentru combaterea ei trebuie căutat prin cercetări minuțioase asupra modului său de propagare și de transmitere.

Principiul, că fie-care bolă infectioasă trebuie combătută în fiecare modul ei caracteristic de a fi, a dat rezultatele cele mai bune. Combaterea ciumei va progresa când dispozițiile administrative luate în acest scop vor fi în sîmă că nu omenii bolnavi, ci șorecii sunt propagatorii bolii (cu excepția casurilor de ciură pulmonară). Cholera va fi învinsă printr-o îmbunătățire a apei de băut. Turbarea nu va mai fi periculoasă pentru omeni, când toți câinii vor fi provăduți cu botnițe.

E instructiv mai ales succesul obținut la combaterea leprei. Acestă bolă fiind trans-

misibilă numai de la om la om, a fost puternic combătută în Norvegia, printr-o izolare absolută a bolnavilor.

În privința tuberculozei nu mai încă pe îndoială că ea se transmite prin sputul (scui-patul) bolnavilor; ereditatea nu are de cât un rol cu totul neînsemnat.

După această privire generală asupra bolilor infectioase, savantul orator, punând întrebarea, dacă tuberculoza animalelor are sau nu are influință asupra omului, trecu la mai multe chestii de detaliu, reteritoare la tuberculosă, spunând următoarele:

Chestiunea transmiterii tuberculozei animalelor la om, are o importanță deosebită pentru noi. E știut că laptele și untul ce se consumă în orașe conține foarte adesea mari cantități de bacili de tuberculosă animală, vii, lucru care s'a probat și prin repetate experiențe de inoculații de lapte de acesta la diferite animale. Mulți locuitori din orașe înghit zilnic prin intermediul laptelui mulți bacili vii și extraordinari de virulenți, făcând astfel fără voe experiența pe care noi nu o putem face asupra lor. Dacă bacili tuberculozei de animale ar fi capabili să infecteze omul, atunci ar trebui să se fi provocat numeroase cazuri de tuberculosă mai ales la copiii din orașe, cari beau mult lapte purtător de bacili și mulți medici cred chiar că are loc o propagare a tuberculozei în acest fel. Dar, acesta nu este adevărat. Ca să se pōtă suțină că tuberculoza animalelor se transmite la om, ar trebui să se constate mai întâi că tuberculosă se manifestă în intestine. Dar acest gen de tuberculosă (cea intestinală) e foarte rar. Eu am întâlnit în marea mea forță abea două cazuri de tuberculosă intestinală primară. La spitalele „Carității“ din Berlin, au fost notate în decurs de cinci ani numai zece cazuri sigure de tuberculosă intestinală primară. La spitalul de copii Kaiser und Kaiserin Friedrich, profesorul Baginsky n'a găsit, între 933 cazuri de tuberculosă intestinală. Din 3104 cadavre de tuberculoși, observate de profesorul Biedert, numai 14 prezentau semnele distinctive ale tuberculozei intestinale. În cazurile observate de numiți profesori nu se pōte de loc presupune că bolă ar fi provenind de la animale, fie prin intermediul laptelui, fie prin al cănie. Prin urmare, experiențele și cercetările de până acum ne îndreptătesc să susținem că tuberculosă animală nu este transmisibilă omului. Sau în orice caz, dacă admitem chiar posibilitatea infectării prin animale, cazurile sunt extrem de rari. Părerea mea este dar, că nu trebuie luată nici o măsură în privința infecțiunii tuberculozei prin animale. (Va urma).

NOUTĂȚI

Cetatea Hunedóra — cadou! Din prilejul vizitei micului arhiduce Carol pe la Hunedóra, ziarul „Déva és Vidéke“ s'ulevăză ideea: n'ar fi consult ore, ca cetatea Hunedórei împreună cu pădurile ce i aparțin să fie donată arhiducelui Carol? În cazul acesta în curs de câțiva ani s'ar pute face în puternicii codri un escelent revir de vînat, ear' cetatea ar pute fi restaurată și adaptată pe spelele statului și ale curții. Astfel, în timp ce fitoriul moștenitoriu prin această ar căpeta proprietăți în cele mai romantice regiuni ale țerii, cetatea Hunedórei ar fi mîntuită de pustire.

Comunicația pe linia Sibiiu—Turnul roșu. Dela ziua deschiderii juncțiunii române pe linia Sibiiu—Turnul roșu—București (1 August) s'au făcut unele modificări în comunicația trenurilor între Sibiiu—Turnul roșu și între Copșa—Sibiiu. Anume, trenul de persoane Nr. 7304 va atinge haltele: Agărbiciu Nr. 4 la 11 ore 34 minute a. m., Șeica-mare Nr. 8 la 11 ore 50 minute, Veseud Nr. 10 la 11 ore 59 minute, Ocna (scaldele) Nr. 19 la 12 ore 40 minute după amiază, Șura-mică Nr. 22 la 12 ore 52 minute și Sibiiu-Fabric Nr. 25 la o oră 4 minute. Trenul mixt Nr. 9912 care comunica zilnic delat podul Oltului până la halta delat Turnul roșu și trenul mixt Nr. 9916 care comunica delat Sibiiu în zile de Duminecă și sîrbători, acum nu mai comunică; în schimb va comunica delat Sibiiu peste Turnul roșu până la Căneni, în juncțiune cu trenul român Nr. 176, trenul Nr. 9902, ear' delat Căneni până la Sibiiu, în juncțiune cu trenul român Nr. 175, trenul de persoane Nr. 9901 după următorul program:

Trenul Nr. 9902 pleacă din Sibiiu la ora 1.14 după amiază, sosesc la Șelimber la 1.24, pleacă la 1.25, din Vesteș la 1.41, din Tălmăciu la 2.01, sosesc la podul Oltului la 2.10, pleacă la 2.11, sosesc la Turnul roșu la 2.18, pleacă la 2.28 sosind la Căneni la 3.15 ear' la București la 5.40 dimineața. Trenul Nr. 9901 cu legătura delat București spre Sibiiu are următorul program: București 11.40 noaptea, Căneni 12.11 ziua, Turnul roșu 1.12 (pleacă la 2.19), podul Oltului 2.28 (pleacă 2.29), Tălmăciu 2.49, Vesteș 3.07, Șelimber 3.25 (pleacă 3.26) Sibiiu 3.37.

Seladon brutal. La un loc retras al gării din Königsgrätz fusese aflată Luni după amiază guvernanta Franciscă Cihac întinsă jos și plină de sânge. Dusă în spitalul comun și-a venit în fire și a spus că un oficer s'a furisat după ea și i-a făcut oferte erotice, dar dînsa l'a respins. Vedeând că nici cu promisiuni, nici cu momeli nu-și pōte ajunge scopul, și a scos sabia și i-a aplicat în pept mulțime de împunsături. — Oficiul e arestat.

Telemetro acustico. Generalul italian Giletta, care înainte cu doi ani fiind prins în spionaj la Nizza fusese pensionat, a inventat un aparat care indică exact direcția de unde vine sunul. Aparatul e de însemnătate enormă în război, mai ales acum când toate armatele întrebunțeză prutul de puscă fără fum. Tocmai de aceea ministerul de război al Italiei a cumpărat deja invenția lui Giletta, numită *telemetro acustico*.

S'a pierdut un băiat. Cu ocaziunea tîrgului de vite din Alba-Iulia, ținut la 24 Iuliu, feciorașul de 17 ani Mihail Hirbea al lui Gerasim Hirbea, primar în Cristesti, s'a pierdut. Băiatul e negricios la față și nu vede bine cu ochiul stîng. — Sunt rugați dd. preoți și primarii comunali să fie cu atențiune la străinii cari vor trece prin comunele lor și aflînd pe fiul pierdut, să binevoască a scrie tatălui său: Gerasim Hirbea în Havasgyogy (Cristesti) p. u. Tövis, ori parohului de acolo Mateiu Morușca.

Primejdia pădurilor. În comitatul Hajdu pădurile sunt atacate de nise omiți negre, cari le pustiesc cu atîtă rapiditate în cât dacă nu se va afla grabnic vre-un mijloc de apărare, în curînd va rămînea fără păduri întreg comitatul. Deosebi stejarii pădurilor delat Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Szoboszló și Vámos-Ercse sunt acoperiți de mii și mii de omiți, cari rod frunzele și lăgerii arborilor, lăsînd numai lemnul gol, care apoi se usucă, ear' frunzele rămînea după ele ciuruite. Arborii despoiați astfel de frunziș se usucă în timp de câteva săptămîni. În timpul mai nou s'a observat că aceleași omiți pustiesc și acății, ulmii și plopii.

Despre această plagă a pădurilor s'a făcut raport mînistrului de agricultură.

Lăcuste în India. Pe lângă secetă, care an de an amenință cu fomete populația Indiilor, anul acesta s'au ivit și lăcustele. De la Beludjistan până la Assam umblă roiuri de lăcuste, făcînd pe unele locuri pagube enorme.

Deja acum, până a nu se simți pagubele cauzate de lăcuste sunt avisați la sprîjinul guvernului 534.000 de locuitori bîntuși de fomete. Ce va fi însă mai tîrziu!

Desertor de zece ani. Băiețelul de zece ani Anton Boț din Cincibiserici înainte cu vr'o șase săptămîni dispăruse de a casă, fără să i-se fi putut da de urmă. În acest timp micul desertor a ajuns până în Bosnia, tot pe jos și durmind noaptea pe câmpuri. De locuri locuite de omeni se apropia numai trînd sat bosniac. Astfel a s'el fi întăbrat cineva până acolo: cine și de unde e? — Acolo însă primăria l'a luat la răspundere și aflînd de unde e — l'au trimis a casă cu escortă.

Știri mărunte. Alaltăieri a fost în mormîntat în Viena medicul de curte al familiei împărătesci, profesorul Dr. Armin Widerhofer, răposat în etate de 68 ani. Lui Widerhofer i-a fost dată durerăsa misiune să anunțe lumii că moștenitorul Rudolf s'a sinucis. — În apropiere de Budapesta soția măsariului Vilhelm Fabella scîldându-se în Dunăre a ajuns într-o vîrtopă, de unde nu s'a mai putut scăpa. La strigătele ei a alergat acolo un anume Francisc Ják și a înțrărat în apă s'o scotă. Femeia însă, cuprinsă de spaimă se acățase de brațele lui și astfel îi luase puțința de înotat; în câteva minute s'au înecat amîndoi. — Primarul din Sille onorabilul Outters, care era totodată și notariu public, lăsînd în urmă-i datorii și lipsiți în casă, de mai multe milioane de franci, a luat tîlpășița. Primul amplotat de birou, care era inițiat în manipulațiunile șefului său, s'a împușcat. — Nebuniul Vilhelm Zacher din Budapesta a privunit de năduf. A fost transportat în casa de nebuni.

Cărți și reviste.

Au apărut:

Candela, fōie bisericească-literară, redactată în Cernăuți de profesorul Dr. E. Voitschi și A. Manastyrski, Nr. 7 pe Iulie a apărut cu următorul sumariu: „Dogma despre incarnațiune după doctrina bisericeii ortodoxe“, de profesorul Dr. Stefan Saghin, „Proverbele lui Solomon“ traducere și esplanare după textul masoretic, de Dr. Voitschi, și alte comunicări și note de interes bisericesc. — *Candela* apare odată pe lună în Cernăuți (strada Francisc Nr. 33) și costă 8 corone pe an.

Raportul IV al școlilor capitale or. orientale române de băieți și fete din *Lugo*“, pe anul școlar 1900—1901. Din însărcinarea corpului învățătoresc, elaborat de învățătorul George Joandrea (Lugo), tipografia I. Florea). Cuprinde: Ordinea esamenelor publice (ținute în 24—29 Iuniu st. v.), „Inspeccia școlară“, conspectul corpului învățătoresc; conspectul manualelor folosite în anul școlar 1900—1901; „Din cronica anului școlar 1900—1901“, clasificăția elevilor; înștiințare.

În anul școlar expirat au funcționat la școlile acestea 4 învățători definitivi, 2 învățători definitive, 1 provisoră, 1 instructoră în lucrul de mîna și 1 director administrativ, care totodată a propus religiunea în clasele superioare.

Elevi au fost: în cl. I 48, în cl. II 43, cl. III 31, cl. IV 24, cl. V 16; eleve: în cl. I 45, cl. II 31, cl. III 21, cl. IV 23, cl. V 20, cl. VI 13, cl. VII 6, cl. VIII 4. De tot 162 elevi și 163 eleve.

Pentru anul școlar următoriu înscrierile se vor face în 1—5 Septembrie, ear' prelegerile încep în 7 Septembrie st. v.

FELIURIMI

Băiat colos. Un tiner însurățel din Oradea-mare avînd zilele trecute afaceri în Budapesta primise de acasă și nise comisiuni, între cari să cumpere nise covore, pentru casă, și cele trebuincioase pentru trusoul noul-născutului, a cărui sosire era așteptată cu mare zor. Pe cale și-a adus aminte că n'a întăbrat de ce mărime să fie covorele; a telegrafat deci cumnatei sale, care în vederea marelui eveniment familiar se afla la sora ei, să-i telegrafeze mărimea. Ingrijorat și de sörtea soției sale, a cerut informațiuni și în această privință. Intr'aceea însă prințisorul venise pe lume. Agitată de mările eveniment, cumnata telegrafază următoarele:

Născut norocos un băiețel bujor. Doi metri lungimea, trei metri lățimea. Margareta te sărută.

Firește, frasa cu doi și trei metri se referea la covor, dar cumnățica le încurcase.

Cum se scumpesc vieța. Astăzi

ne plîngem că toate lucrurile se scumpesc, mai ales cele de neapărută trebuință. Și cu drept cuvînt. Pe la începutul veacului acestuia, în România prețurile erau așa de mici, încât nu-ți vine să crești. Pe vremea Nemților cu cōdă (se numeau așa, fiind-că soldații își împleteau pîrl cu cōdi, ca fetele), ocaua de pîne era o para, ocaua de jimblă două parale, ocaua de brînză 7 parale, ocaua de carne de vaci 2 parale, ear' carne de miel 4 parale. Un car de lemne costa 3—7 lei vechi. O vacă se vindea până la 10 lei; o păreche de boi buni costau 25—30 lei. Un cal 20—25, oia 2 lei și jumătate, un berbec 3 lei, o gîscă de la 6—8 parale, un curcan 10 parale, o găină 4 parale și tot patru parale o păreche de pui. Intr'un hrisov delat începutul veacului aflăm că un țeran din județul Dîmbovita a dat un munte pentru un cal, ca să aibă cu ce merge la Ierusalim. Un munte, o moșie întregă, pentru un cal, care costa pe atunci 25 de lei!

Surzii aud. Nr. 27 al fōiei periodice: „Die Illustrirte Welt“, Chiswick High Road, Nr. 626 Londra, W., conține o descriere asupra unei cure minunate contra surdității și vuetului în cap, care cură se pōte face acasă de pacient însuși și se aibă succes foarte bun. Ori-cine pōte primi un număr al acestei fōi, trimițînd adresa la redacțiunea aceleia.

Nr. 395/901

[154] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la școlile din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Mercurei se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. *Cărpiniș*. Salariu anual 700 cor., pentru anul prim, ear' pentru cei următori 800 cor., din lada bisericeii, cuartir liber și 2 stângini lemne de foc.

2. *Reciu*. Salariu anual 600 cor., cuartir în edificiul școlii, grădina de legumi și lemne de foc.

3. *Gussu*. Salariu anual 600 cor., solvite în 4 rate egale din repartitiune asupra poporului.

4. *Ludoș*. Postul al 3-lea de învățător. Salariu 600 cor.

Refectanții la aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în respectivele comune, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, pentru-că cei aleși sunt datori a cânta Duminecă și în sâmbăta atât la strună cât și cu elevii la liturgie.

Mai departe sunt datori a ține prelegeri în școala de repetițiune și a cultiva cu elevii grădina școlii.

Cereri concursuale sunt a se așterne instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis Oficiului protopresbiterat al tractului Mercurea în Seliște.

Seliște, în 9 Iulie 1901.

Oficiul protopresbiterat al tractului Mercurea în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

I. Droc
protop.

Nr. 474/901

[148] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant al III-lea dela școala confesională gr. or. din *Satulung* „Adormirea Maicei Domnului” protopresbiteratul Brașovului, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 600 cor. solvit din cassa bisericeii în rate lunare anticipative.

2. Bani de cuartir 50 cor.

3. Pentru 1/4 jugăr pământ 10 cor.

Concurenții cari vor dovedi că cunosc musica vocală vor fi preferiți.

Petițiunile instruite conform legilor în vigoare au a se așterne Prea On. Oficiu protopresbiterat gr. or. al Brașovului în termenul deschis și tot odată se avizeze și pe oficiul parochial despre espedarea petițiilor de concurs.

Satulung, biserica „Sf. Adormiri” 2 Iulie 1901.

Comitetul parochial în conțelegere cu subscrisul.

Ioan Petric
protopresbiter.

Nr. 369.

[149] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Saschiz*, cu salariu anual de 600 cor. și anume: 500 cor. din repartitiune dela popor, din cassa alodială 100 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

2. *Criș*, cu salariu anual de 600 cor. prin repartitiune dela popor, cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

3. *Școlu-român*, cu salariu anual de 600 cor., și anume: dela popor prin repartitiune 120 cor., dela stat 480 cor. cuartir și lemnele necesare de foc.

4. *Criș*, cu salariu anual de 600 cor., și anume: dela popor prin repartitiune 166 cor., dela stat 434 cor., cuartir gratuit, lemne de foc și grădina.

Din filia *Olășterf* o remunerație de 50 cor. pentru instrucțiunea copiilor de acolo Mercurea și Sâmbăta după amiezii.

Concurenții au să-și așternă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul indicat cu îndatorirea a ține strună în Dumineci și sâmbăta, a conduce cântările liturgice și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbăta în biserica spre a-și arăta dexteritatea în cele rituali.

Sighișora, 13 Iulie, 1901.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 221/901

[151] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci din mai jos numitele comune, aparținătoare tractului protopresbiterat al Treiscaunelor, se publică concurs cu termen până la 15 August a. c.

1. *Chezd-Mărtănuș*, cu salariu de 600 cor. cuartir liber în edificiul școlii și 2 stângini de lemne.

2. *Dobertău*, cu salariu de 600 cor. și cuartir liber în edificiul școlii.

3. *Marcoș*, cu salariu de 600 cor. și cuartir liber.

4. *Vama Buzău*, cu salariu de 600 cor. cuartir liber în edificiul școlii și lemnele trebuincioase.

Doritorii a reflecta la vre-unul din aceste posturi, toate împreunate cu cantoratul, vor ave a-și așterne în termenul indicat cererile lor, instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Brețcu, 15 Iulie 1901.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Treiscaunelor.

Dimitrie Coltofean
protopop.

Nr. 174/1901

[152] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele bisericesci mai jos numite se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Berivoii-mici*, salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

2. *Comana-inferioară*, salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

3. *Cuciulata*, postul secundariu, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

4. *Dridif*, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

5. *Făgăraș*, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

6. *Herșeni*, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

7. *Luța*, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

8. *Ludișor*, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

9. *Perșani*, salariu 600 cor., cuartir și lemne de foc.

10. *Sâmbăta-inferioară*, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

11. *Sâmbăta-superioară-răs.*, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

12. *Șercăița*, două posturi fie-care cu salariu anual de câte 600 cor, cuartir și lemne de foc.

13. *Toderița*, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Făgăraș, 15 Iulie, 1901.

Oficiul protopresbiterat al Făgărașului în conțelegere cu oficiile parohiale respective.

Iuliu Dan
protopop.

Nr. 741/901.

[150] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala noastră confesională gr. or. română din *Alfina* și *Șulumberg* aparținătoare tractului protopresbiterat gr. or. al Agnitei se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Alfina, 2 posturi pentru clasa I și clasa II ambele cu câte 600 cor. cuartir natural și lemne de foc.

2. Șulumberg, 1 post cu 600 cor. cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbăta în fața locului spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești având a conduce și o strună și a instrui atât pe elevii obligați de școală cât și pe adulți în cântări, religioase și economice, ear' cererile de concurs să-și le așternă în termenul prescrip instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat al Agnitei în Nochrichiu.

Nochrichiu, (Ujegyház) în 12 Iulie 1901.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Nicolau Moldovan
adm. prot.

Nr. 378/1901

[153] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a *Halchiu*, în protopresbiteratul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest pot au a-și așterne petițiunile concursuale la subsemnatul oficiu protopresbiterat instruite conform nor-

melor în vigoare în termenul amintit, și au a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sâmbăta în biserica spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Brașovului în conțelegere cu comitetul parochial.

Brașov, în 10 Iunie 1901.

Ioan Petric
protopresbiter.

Nr. 551/1901 protopr.

[137] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Agârbiciu*, cu salariu de 600 cor. solviți din repartitiune, cuartir în edificiul școlii și lemne.

2. *Dârlos*, cu salariu de 600 cor. solviți din repartitiune, cuartir în edificiul școlii și lemne.

3. *Vorumloc*, cu salariu de 600 cor., solviți în suma de 446 cor. ca întregire dela stat, ear' restul de 154 cor., din repartitiune, cuartir în edificiul școlii și lemne.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbăta cu copii la liturgie.

Mediaș, 8 Iulie 1901.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Romul Mircea
protopresbiter.

Nr. 211/1901

[134] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele bisericesci mai jos numite se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Certege*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor. din fondul bisericesc, și repartitiune și cuartir cu grădina.

2. *Cârda de jos*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., din repartitiune și cuartir cu grădina.

3. *Lăpuș*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., din repartitiune și cuartir cu grădina.

4. *Lăzesci*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., din repartitiune și cuartir cu grădina.

5. *Neagra de jos*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., din repartitiune și cuartir cu grădina.

6. *Poiana Valea-verde*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., din repartitiune și cuartir cu grădina.

7. *Ponorel*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., din repartitiune și cuartir cu grădina.

8. *Sohodol-Peleș*, un post învățătoresc cu salariu de 600 cor., din repartitiune și cuartir cu grădina.

9. *Vidra-medie și de jos*, două posturi învățătoresci cu salarii de câte 600 cor., din fondul școlar și repartitiune și locuință cu grădina.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să trimită cererile lor concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare în timpul deschis la oficiul protopresbiterat gr.-or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 1 Iulie 1901.

Romul Furduiu
protopop.

Nr. 478—1901

[133] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Ungurașului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

1. *Baica și Hida* învățătoriu ambulante cu salariu de 600 cor. și anume: 150 cor. dela parochia Baica, 150 cor. dela parochia Hida prin repartitiune și 300 cor. ajutoriu din fondul școlar al archidieceiei, cuartir, grădina corespunzătoare și câte 1 1/2 orgii de lemne dela fie-care parochie.

2. *Dânc*, cu salariul de 600 cor. și anume 330 cor. dela popor prin repartitiune și 270 dela stat, cuartir și pentru lemne 24 corone.

3. *Gălpuia*, cu salariu de 600 cor. prin repartitiune cuartir și grădina.

4. *Rachia*, cu salariu de 600 cor. 4 orgii lemne pentru învățătoriu și încălzitul salei de învățământ, cuartir și grădina de 400 org.

5. *Stîna*, cu salariu de 600 cor., prin repartitiune, cuartir grădina și lemne de încălzit 3 orgii.

6. *Tresnea*, cu salariul de 600 cor. prin repartitiune, lemne de foc, cuartir și asigurarea cuncuenalului și refectanții, cari vor ave cunoscintă musicală și vor pute înființa chor vor fi preferiți și pot conta și la o remunerațiune separată.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor ave a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbăta în comunele respective, spre a-și arăta dexteritatea în cântări având a cânta la liturgie cu școlarii și spre a fi cunoscuți poporului.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Fizes-Sânpetru, 5 Iulie 1901.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu oficiile parohiale respective.

Pavel Roșca
protopresb.

Nr. 48—1901

[142] 3—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea posturilor învățătoresci din următoarele comune bisericesci din tractul Hunedorei cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”:

1. *Alun*, 2. *Batiz*, 3. *Boaș*, 4. *Cerișor*, 5. *Găunoasa*, 6. *Hașdău-Dobâca*, 7. *Josani*, 8. *Lelise*, 9. *Nădăștia-superioară*, 10. *Nandru-Vale*, 11. *Ruda*, 12. *Sâncraiu*, 13. *Hunedora*, 14. *Zlaști*.

Concurenții să știe cântările bisericesci și suplicele instruite conform legilor în vigoare să-le trimită subsemnatului oficiu în Hațeg.

Hațeg, 9 Iulie, 1901.

Oficiul protopresbiterat al Hunedorei.

Titu V. Gheaja
protopresb. comisariu consist.

Nr. 208

[139] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela următoarele școle din tractul protopresbiterat al M.-Oșorheiului se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare și anume:

1. *Erdő-Sângeorgiu*. 2. *Gernesig*. 3. *Medesfalău*. 4. *Nasna*. 5. *Petea de câmpie*, fie-care cu salariu de câte 600 cor., și locuință în edificiul școlii.

Concurenții să se presinte în vr'o Duminecă sau sâmbăta la biserica pentru a-și dovedi dexteritatea în cântări și tipic, căci cei aleși vor fi datori a ține strună și a instrui și pe elevi în cântările bisericesci.

Petițiunile se instruesc în înțelesul §-lui 60 al „Regulamentului pentru organizarea învățământului în școlile populare din 1895” și se adresază la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

M.-Oșorhei, 5 Iulie 1901.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al M.-Oșorheiului.

Nicolau Manegușiu
protopresbiter

Nr. 485/901

[136] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului al doilea de paroch în parochia vacantă *Bălan*, protopresbiteratul Ungurașului, se scrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor dela stat, despre cari concurenții își pot lua informațiuni dela comitetul parochial sau dela oficiul protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbăta pentru a cânta, respective a celebra și a cuvânta.

Fizes-Sânpetru, 8 Iunie, 1901.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parochial.

Pavel Roșca
protopresbiter.

La **Librăria Tipografiei archidiece-**
sane din Sibiu se află spre vânzare

Portretul (Phototyp - Licht-
druck) Excelenței
Sale Inaltpreasânți-

tului Domn **Joan Metianu**
Archiep. și Metropolit

cu prețul de **2 corone** plus porto
postal recomandat 55 fileri. * * * * *